SZIVÁRVÁNY KISKÖNYVTÁR

ÁRA 1.20 Ft

RÓZSA SÁNDOR
ÉS AZ ULÁNUSOK

Szöveg: ACZÉL TAMÁS

Rajz: SZŐNYI GYULA

Az 1848-as szabadságharc leverése után Kossuth Lajosnak menekülnie kellett. Egy pillanatra sem adta fel a reményt, a magyar nép szabadságának reményét. Szervezett, írt, beszédeket mondott, s ha másként nem ment, leveleiben próbálta újra felélesztení a szabadságharc parazsát. Egy alkalommal fontos üzenetet küldött Törökországból Pestre. Postára nem tehette levelét, mert a posta az osztrákok ellenőrzése alatt állt, ezért két hű emberére, Mák józsef ezredesre és Figyelmessy Fülöp kapitányra bízta, hogy juttassák el a címzettnek. „Barátaim" szólt hozzájuk „legyenek bátrak, de megfontoltak, gyorsak, de nem hamariak, fortélyosak, de ne hamisak. A magyar nép segítségükre lesz. Ezt sohase feledjék el. Kívánom, hogy útjukat siker koronázza. Most pedig induljanak."

IFJÚSÁGI KÖNYVKIADÓ

„Olyan török lesz belőled Fülöp, hogy még a szülőanyád sem ismer rád" nevetett Mák ezredes.

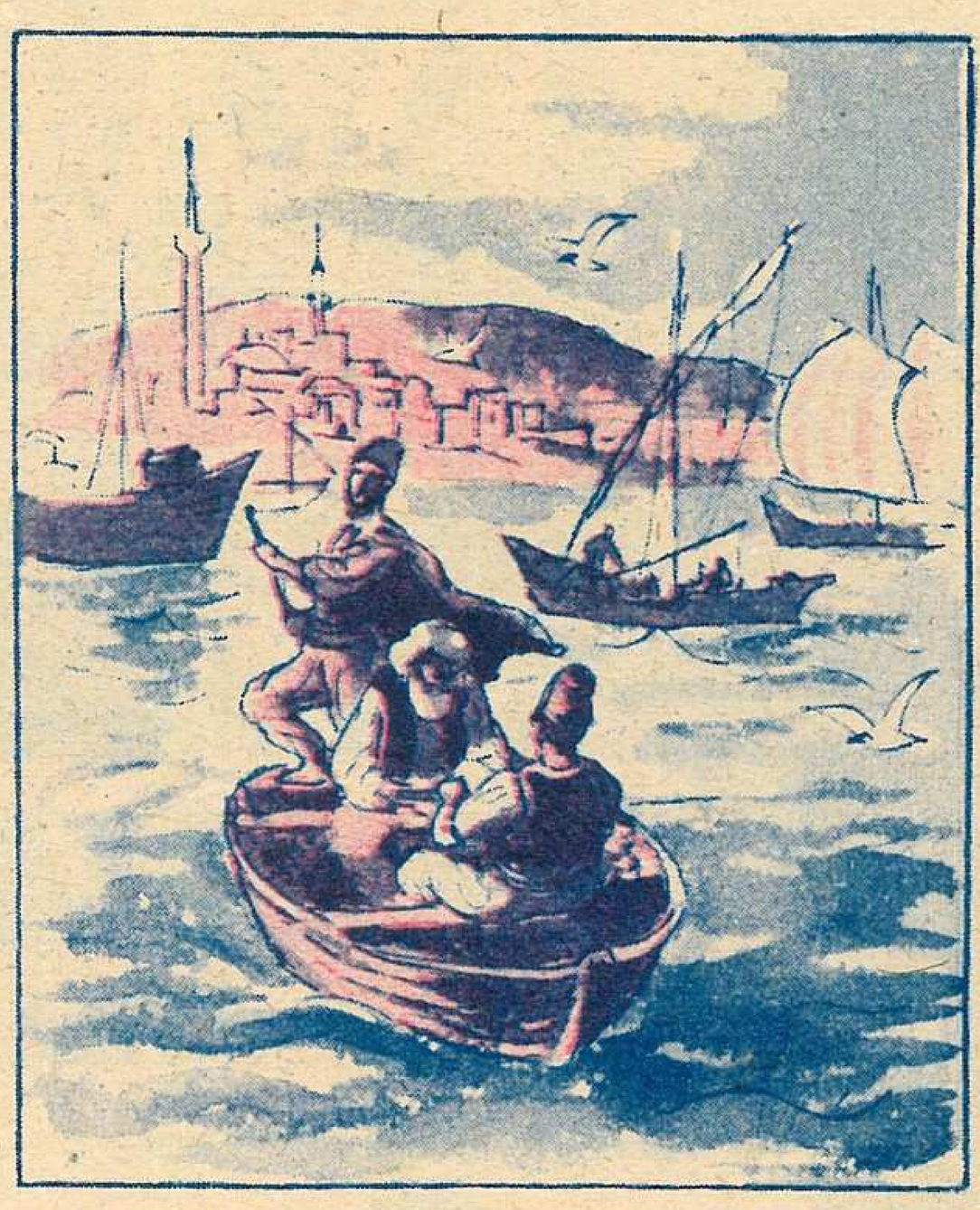

„Gyorsabban, gyorsabban, már egészen megvirradt" sürgette a török evezőst Figyelmessy kapitány.

A két tiszt a bolgár hegyek között álruhában, hamis útlevéllel, úttalan utakon folytatta útját, míg Magyarországba ért.

„Merre járunk?" kérdezte Mák ezredes. „Az ott a hírhedt darkováci fogadó. Onnan egy ugrás Szeged" felelte a kocsis.

„Mivel szolgálhatok, nagyságos uraim?" kérdezte Loncsarics, a fogadós. „Enni, inni s aludni szeretnénk. Hajnalban tovább indulunk."

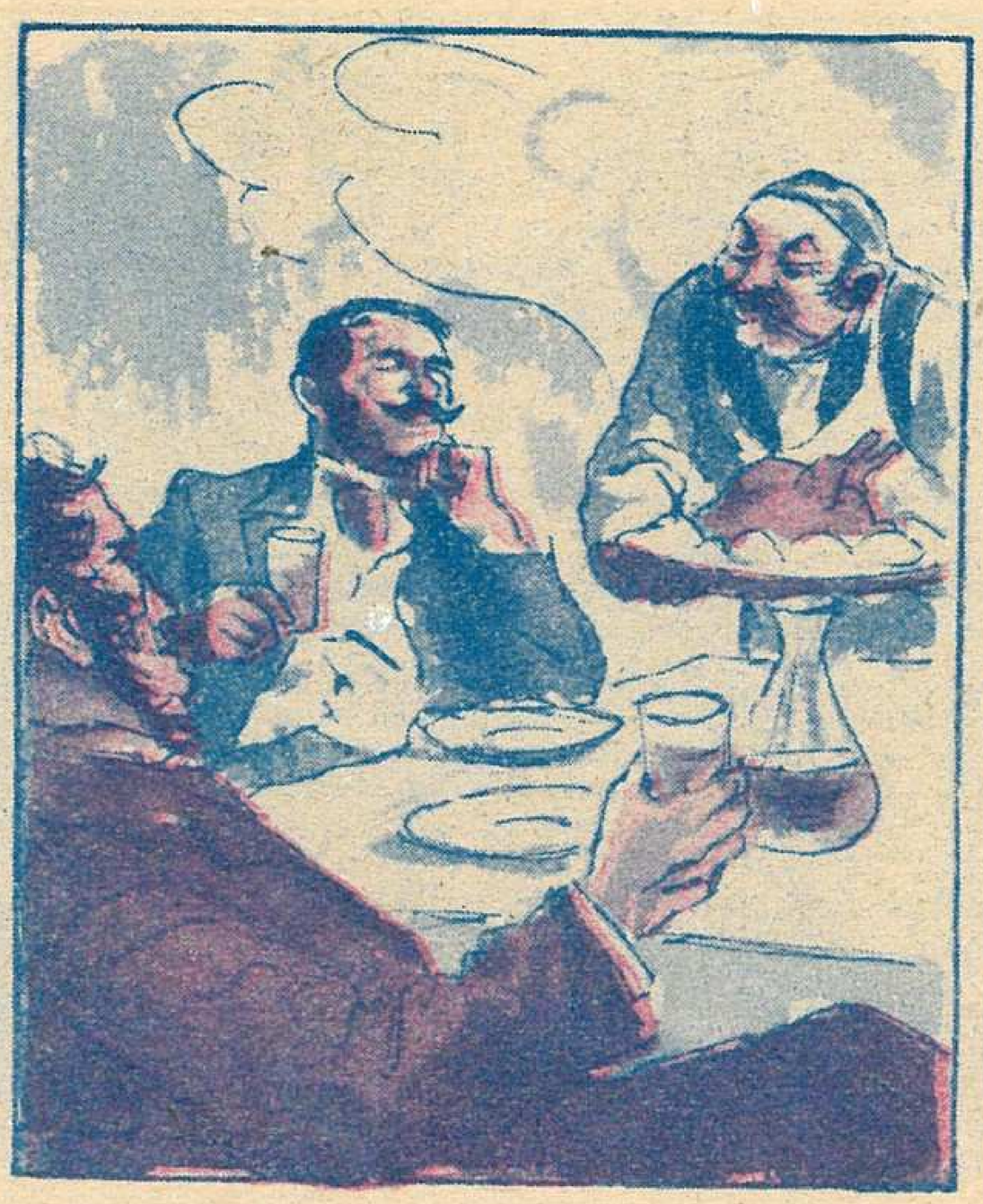

„Parancsoljanak, nagy jó uraim, egyenek, igyanak. Itt a sült libácska, itt a jó borocska. Mit hozzak még?" „Semmit!" felelte Figyelmessy.

„Mit gondolsz, mi lehet a táskájukban? Arany? Ékszer?" kérdezte a fogadós fia. „Nem viszik el szárazon, már meg is van a tervem!" súgta Loncsarics.

„Jóska, a pisztolyodat magadhoz vetted? Nem tetszenek nekem ezek a szívélyes vendéglátók." Figyelmessy elővette pisztolyát és elfújta a gyertyát...

. . . de alig ért az ágyhoz, hallotta, hogy óvatos lépések súlyától nyikorog a falépcső.

Az ajtó mögé állt. Az öreg Loncsarics óvatosan lenyomta a kilincset, s Mák felé tartott.

„Megvagy gazember ! Hát ez a te híres vendégszereteted ?" A kapitány egyetlen·ugrással Loncsaricsra vetette magát. De a két magyarnak csak hosszú viaskodással sikerült a nagyerejű kocsmárost ártalmatlanná tennie.

A kocsmáros fia a lépcsőházban leselkedett, de nem mert beavatkozni az ádáz dulakodásba.

A falu szélén állomásozó osztrák csapatok parancsnokához futott, von Strocheim századoshoz.

Loncsarics fia visszamerészkedett a szobába. „Segítség, gyilkosok!" kiáltozta és kiszabadította apját.

Mák és Figyelmessy sietve távozott, félig öltözetlenül menekültek az emeleti ablakon.

„Osztrákok! Vissza! Körülzárták a házat!" A két tiszt a borospincébe rejtőzött.

„Erre, erre tiszt urak!" A magához tért Loncsarics nyomra vezette az uránusokat.

Von Strocheim letartóztatta Mákot és Figyelmessyt, akiknek hamis útlevelük volt. Noha nem tudott semmit rájuk bizonyítani, úgy döntött, hogy fegyveres őrséggel Szegedre kísérteti őket.

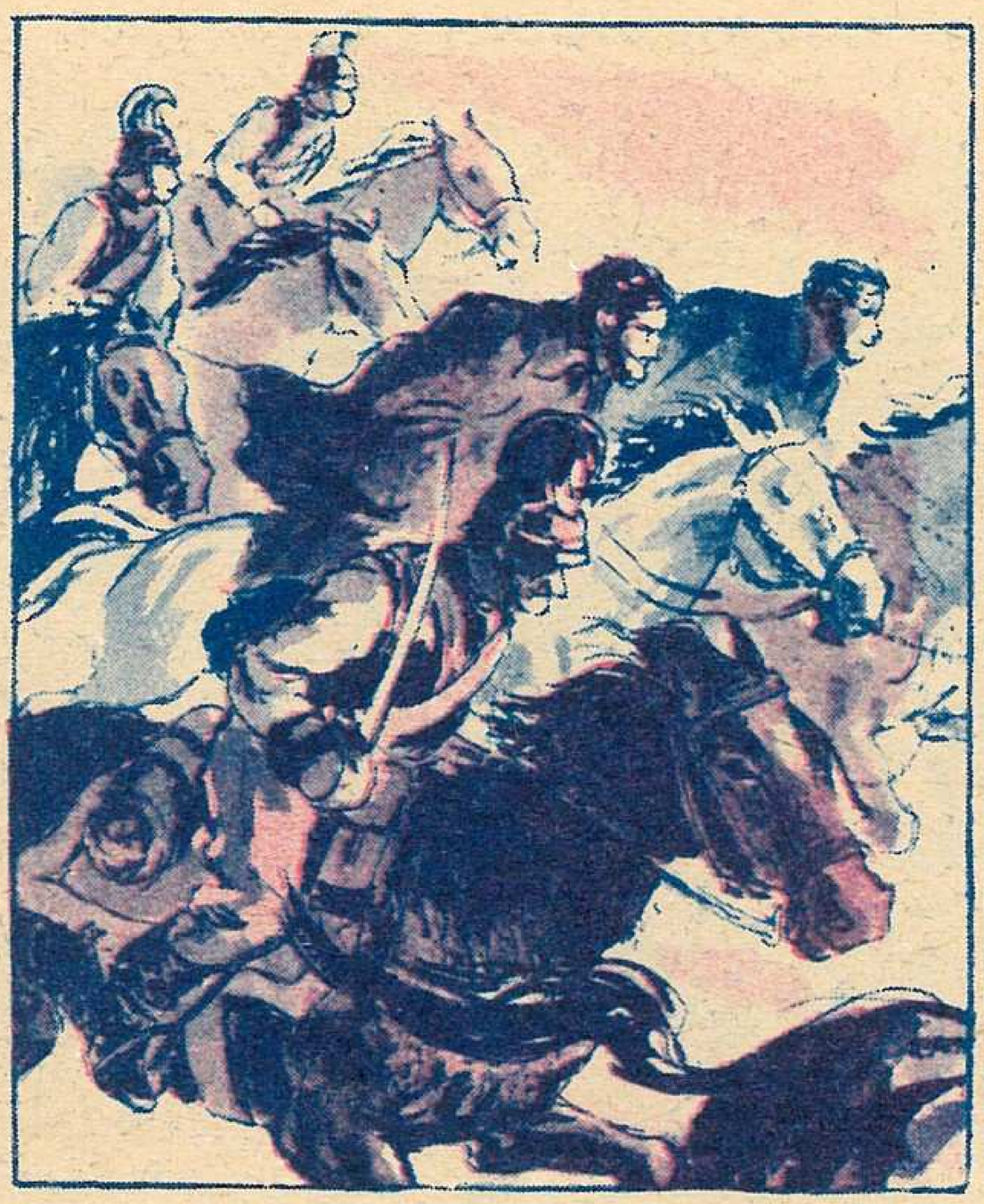

Lóra szálltak, közrefogták a két magyart és vad vágtában indultak Szeged felé. Útközben megálltak itatni egy tanyán.

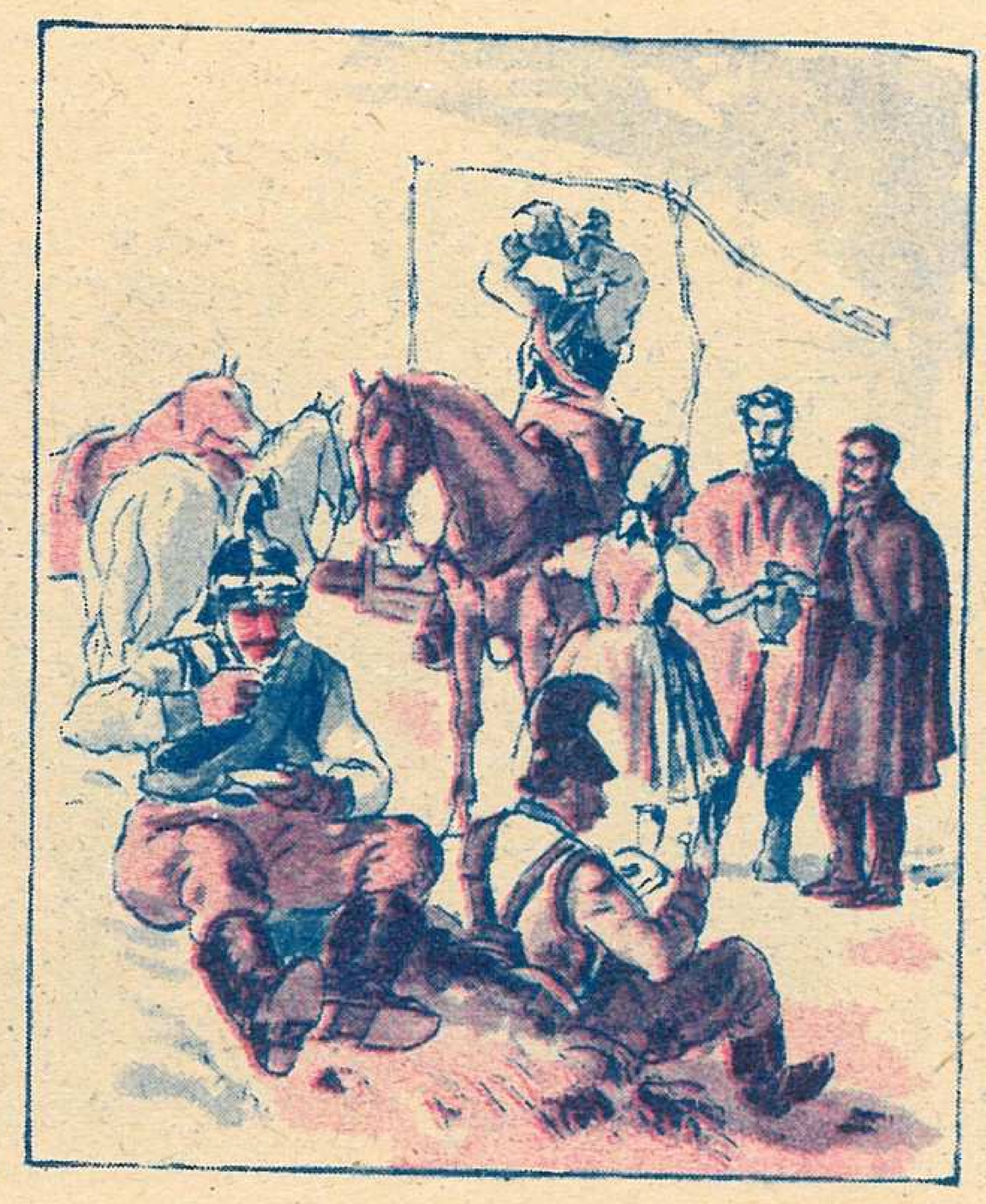

„Kenatek magyarok?" kérdezte egy asszony, aki ennivalót hozott. „Foglyok vagyunk, minden áron meg kell szöknünk!"

Az asszony nyomban a szomszéd tanyára futott, „Veszelka János! Ballangó Gyurka! Merre van Rózsa Sándor?" „Odaát a szomszéd szobában. Meg ne zavard!"

De az asszony máris ott termett Rózsa Sándor előtt: „Magyarokat fogtak el az ulánusok!" kiáltotta. Rózsa Sándor, aki gyűlölte az osztrákokat, felkapta a fejét.

„Lóra fiúk, lóra!" adta ki a parancsot Rózsa Sándor, a betyárvezér. Rettegtek tőle az alföldi urak...

...de a szegény nép szerette, mert sokszor kelt pártjára. Aki melléje szegődött, társa maradt mindhalálig.

„Halt! Kik vagytok?"
„Szegény legények, uram!"

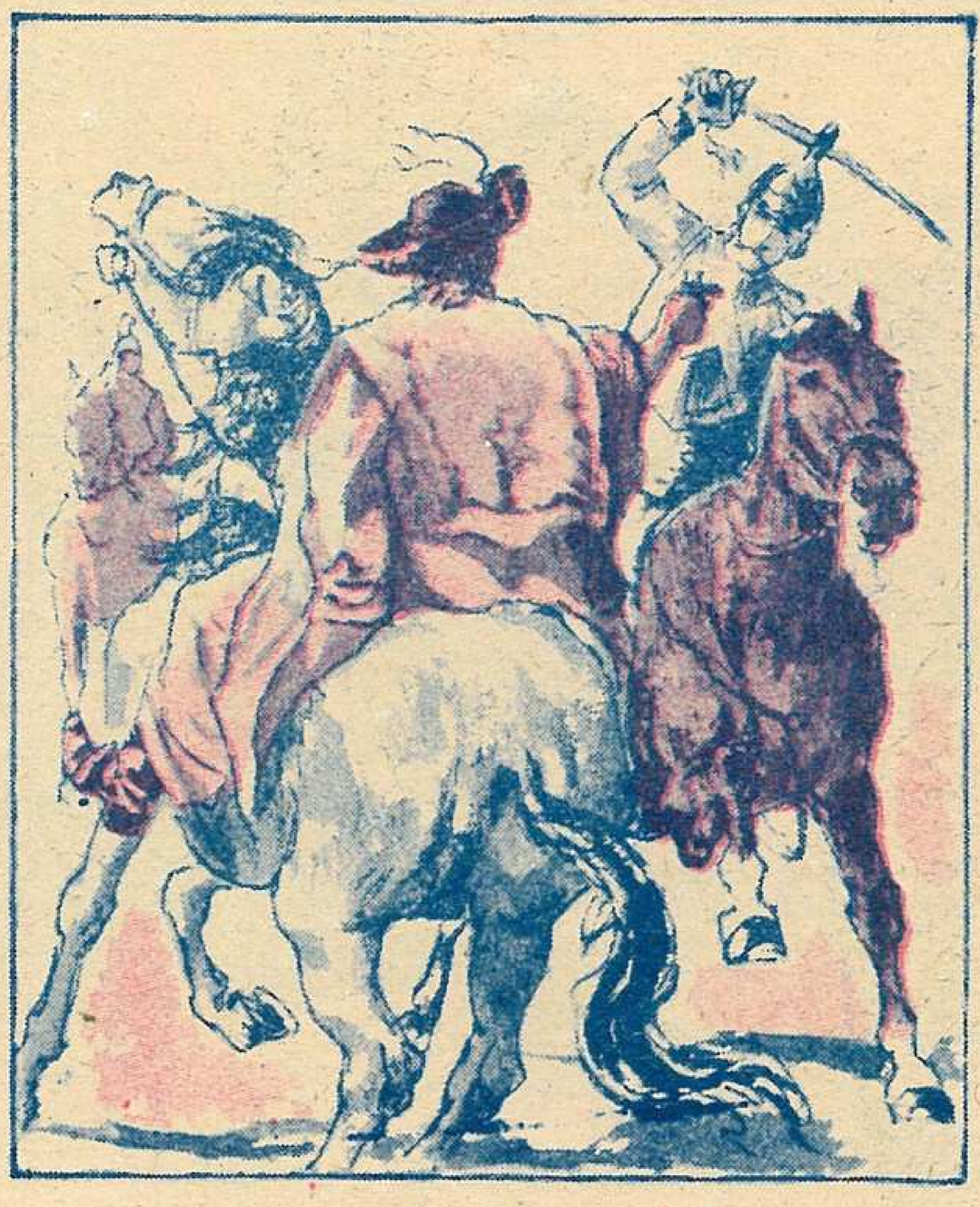

„Betyárok?" „Magyarok vagyunk!
Neked pedig ólomgaluskát a hasadba!"

„Mein Gott! Rózsa Sándor!" Megkezdődött a harc: „Üsd vágd, nem apád! Most menekülj, ha tudsz!" A betyárok percek alatt lerohanták az ulánusokat.

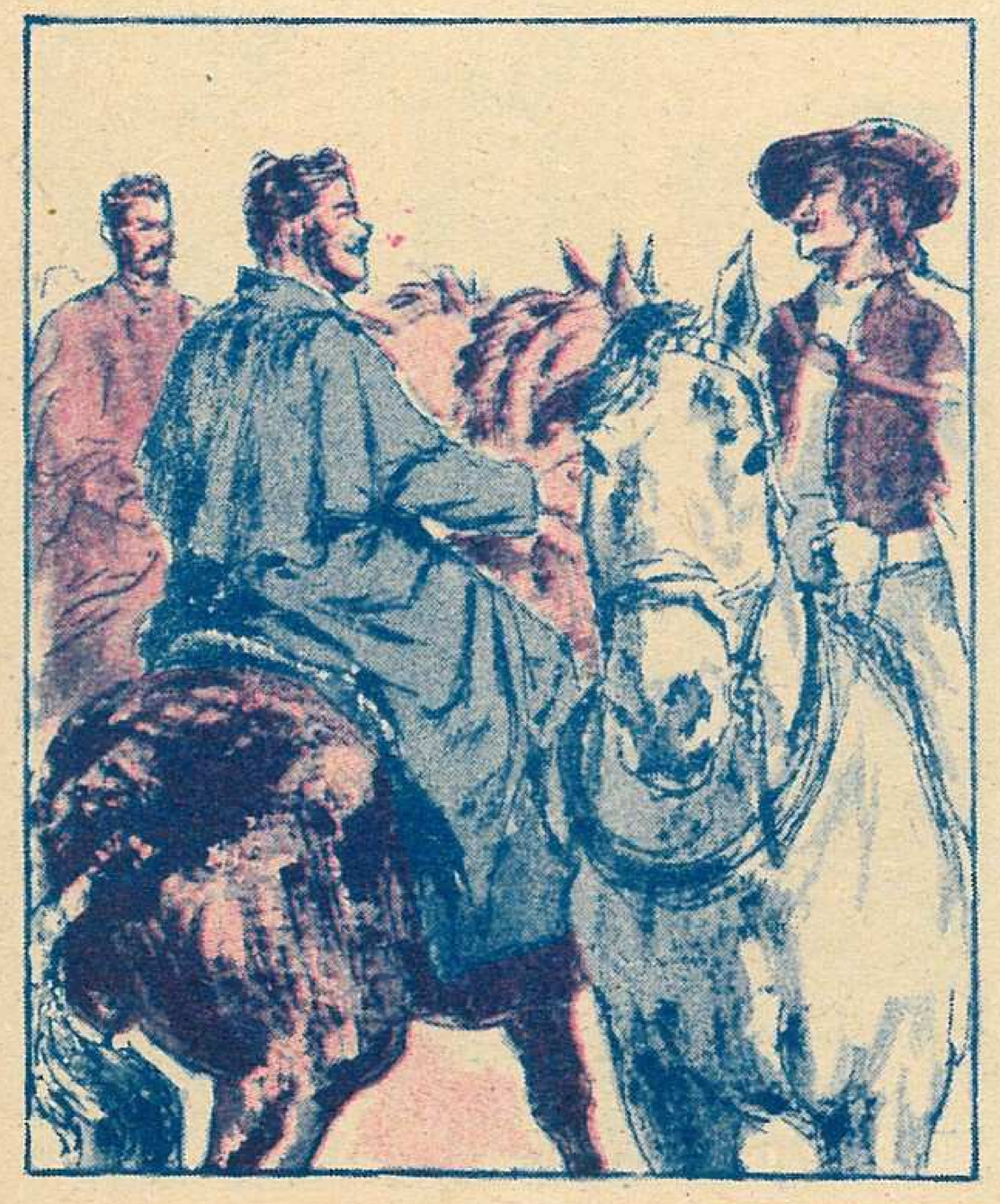

„A nevem Rózsa Sándor. Hát kendtek kicsodák?" „Kossuth követei vagyunk. Azonnal indulnunk kell Pest felé!"

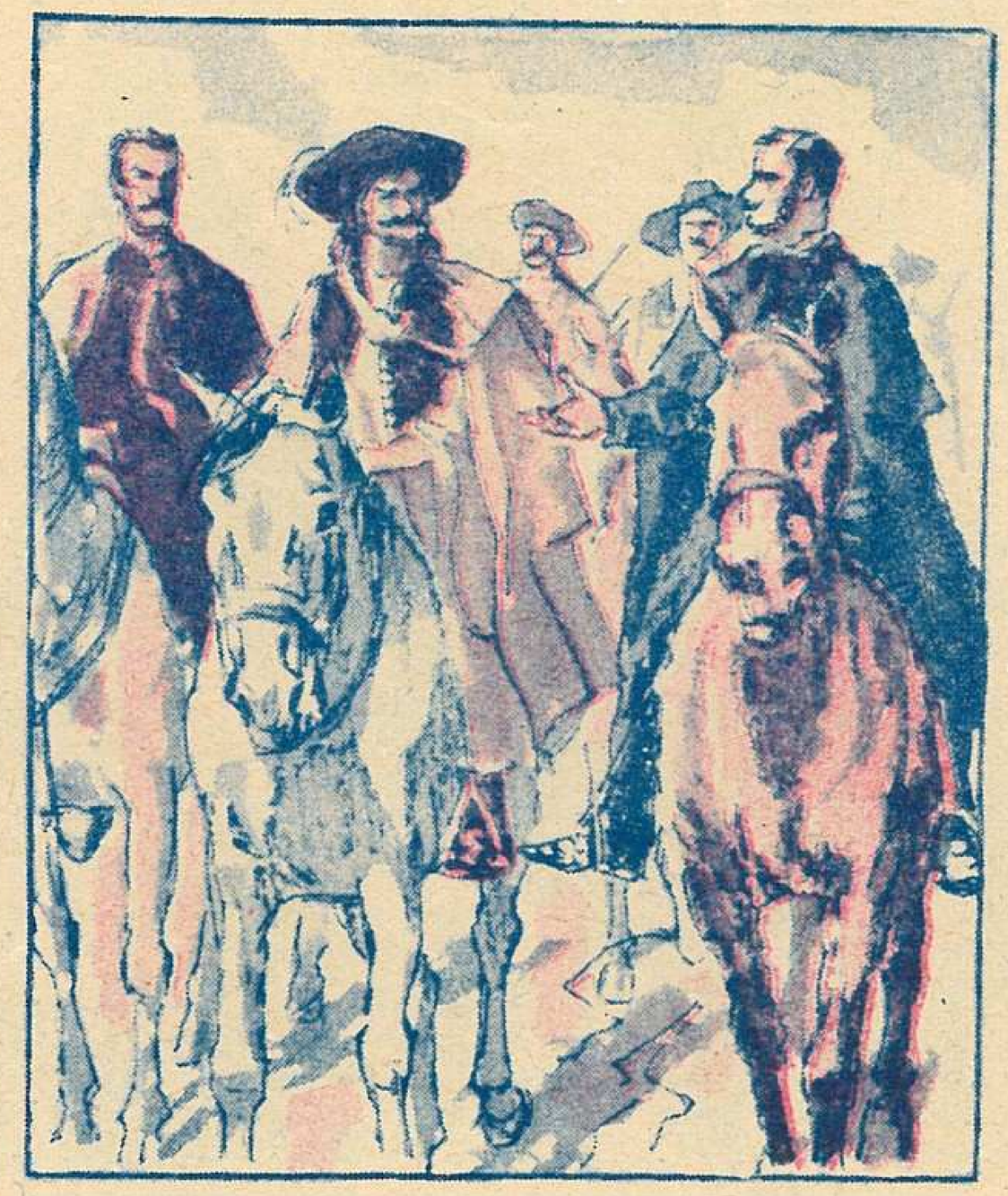

„Köszönöm amit értünk tett!"
„Semmiség!" legyintett Rózsa Sándor.
„Hanem itt az ideje, hogy odább álljunk!"

„Utánam!" kiáltotta és vad vágtába csapott, messze elkerülve Szeged városát.

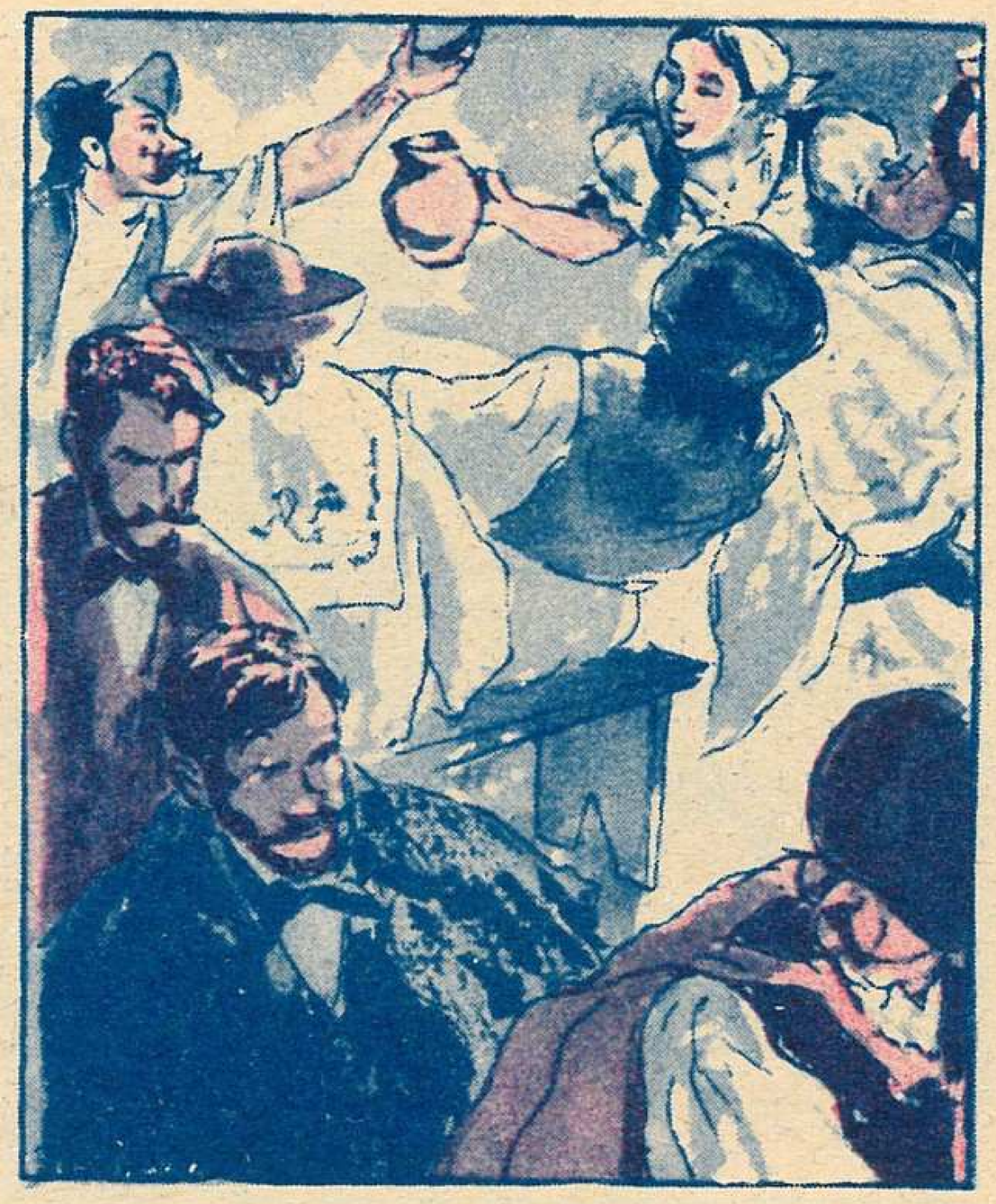

Kétórai lovaglás után egy csárdához érkeztek. Rózsa Sándor betessékelte őket.

„Jöjjenek csak utánam az urak. Itt aztán senki nem fog megtalálni bennünket."

A tisztek ámulva követték Rózsa Sándort. A többi betyár az ivóban telepedett le.

„Erre, csak erre .... Kapaszkodjanak jól, síkos a lajtorja!"

„Legyünk óvatosak!" súgta Mák. „Ej, mit képzel, kicsoda Rózsa Sándor?!"

Felpattant egy ajtó. Fényes, hatalmas terembe jutottak. Az asztal melléől magas, karcsú férfi lépett elébük és bemutatkozott:

„Kercsey László vagyok, Kossuth Lajos főhadnagya" „Báró Kercsey?" kérdezte hirtelen Figyelmessy.

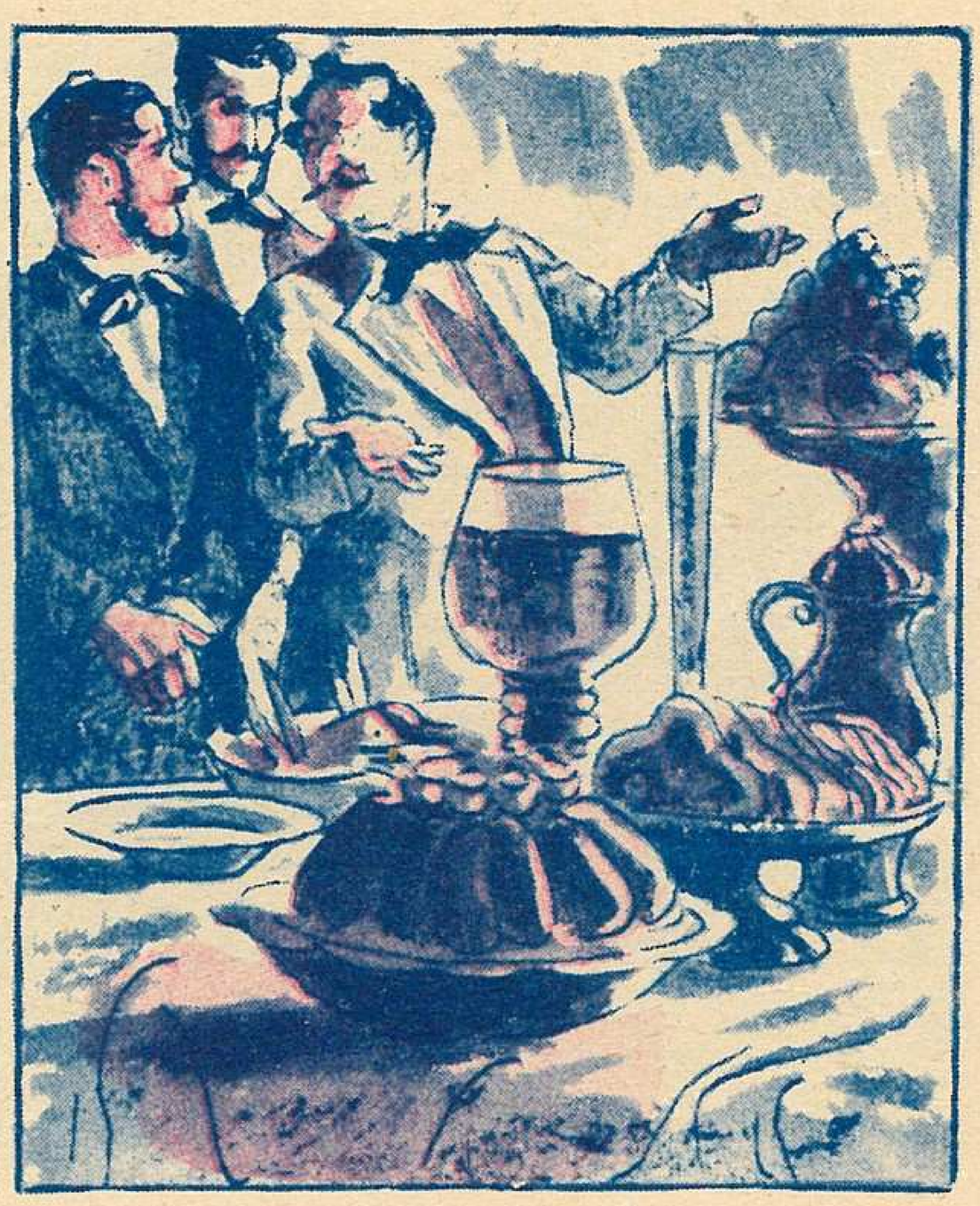

„Fáradjanak az ebédlőbe, enni- és innivalóval felkészültem. Csak nem bocsátom el vendégeimet áldomás nélkül!"

„Úgy élünk itt, mint a számkivetettek. Én megteszem, ami tőlem telik s Rózsa Sándor sem tétlenkedik. Tudják-e, hogy fejére 100 000 aranyforint vérdíj van kitűzve? Nagy pénz!" hadarta Kercsey . . .

. . . Majd kisurrant a várakozó küldönchöz: „Repülj Szegedre, Lichtenstein ezredeshez. Jöjjön nagy csapattal a kastélyomhoz.”

„Uraim! Minden a legnagyobb rendben van! Engedjék meg, hogy egészségükre ürítsem poharamat . . .”

„Méltóságos úr!” rontott be egy inas. „Ulánusok vették körül a kastélyt!”

„Ha megmozdulnak, a halál fiai!” szólalt meg váratlanul Kercsey. „Önök a foglyaim!”

„Áruló! Gazember! Ezt megkeserülöd!" kiáltotta Figyelmessy és egy hirtelen mozdulattal kirúgta Kercsey kezéből a pisztolyt. „Lassan a testtel, dicső uraim!" kacagta Kercsey. „Késő!"

„Itt vannak! Erre! Most már nem szöknek meg a fickók!" Az ulánusok kivont karddal rontottak a terembe.

„Köszönöm önnek báró úr, a császár nevében!" „Remélem, meg van velem elégedve gróf úr?"

Veszelka János azonban Rózsa Sándor parancsára lesben állott és látta, hogyan viszik el a két tisztet az ulánusok.

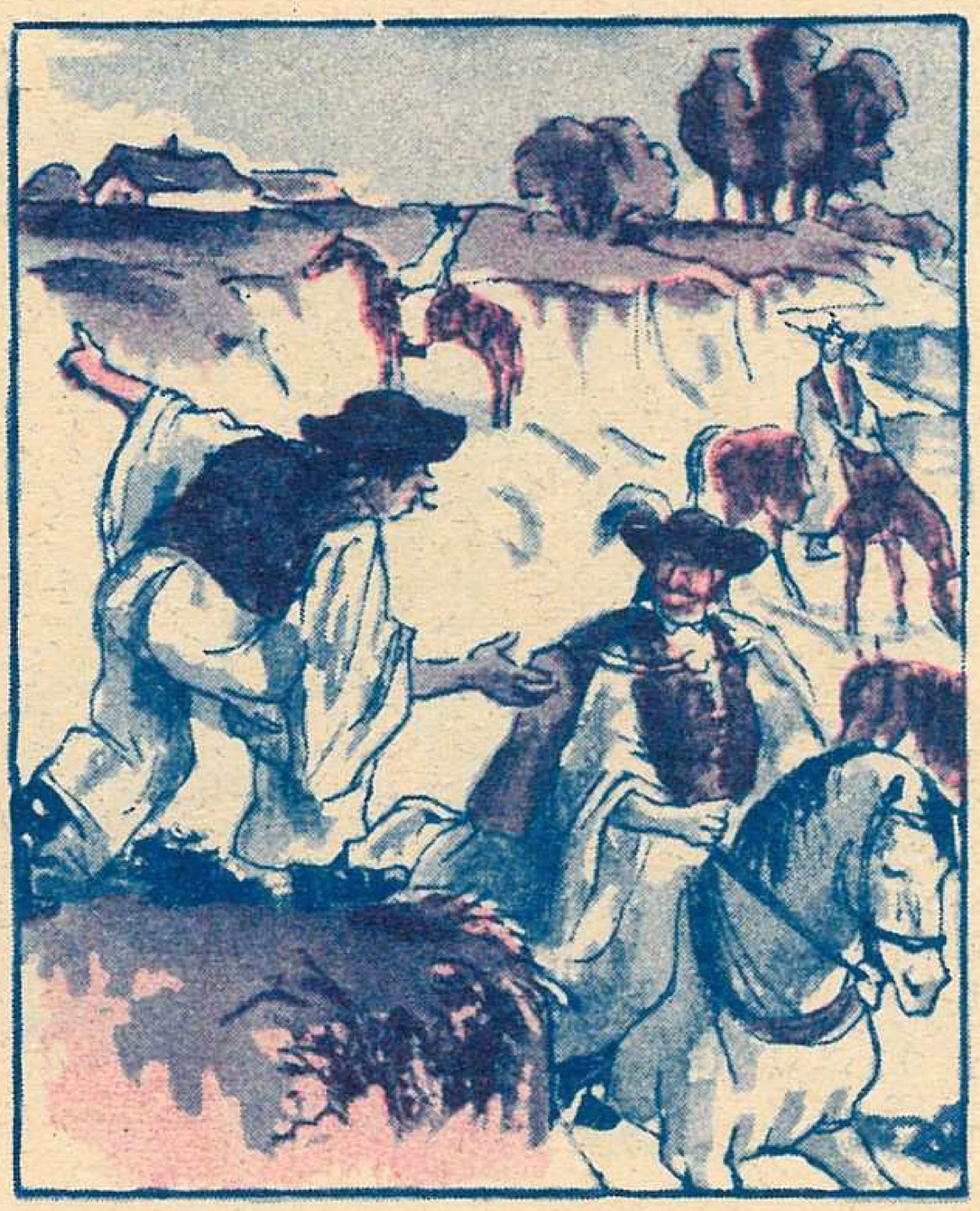

„Induljunk azonnal, Sándor! Kercsey elárulta őket!" „Kercseyvel még számolunk. A többit bízd rám."

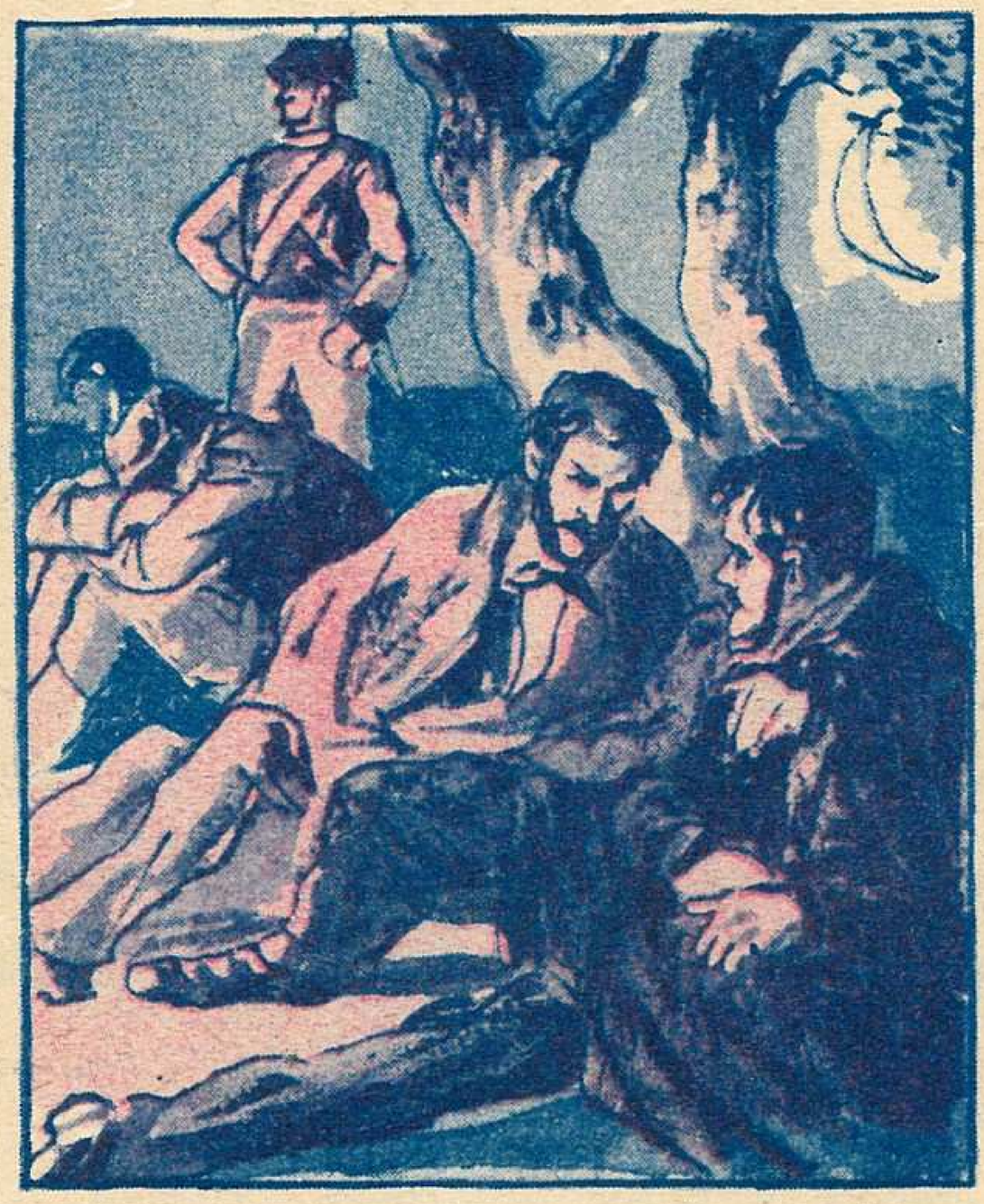

„No Jóska, nem tudom, mit mondunk majd Kossuthnak... Csapdába estünk... s milyen bolondul..."

„Megvannak az urak? Hála az égnek!... De most aztán siessünk..." suttogta a fa mögül Rózsa Sándor.

„Te sem karattyolsz többet, egykomám!"

„A betyárok! A foglyok! Utánuk!"

„A másvilágon majd mondd el, hogy láttad Rózsa Sándort!" kiáltott vissza a betyár s a tovavágtató tisztek után kiáltott:

„Mindig a csillag irányában! Hajnalra Pesten lehetnek! Tiszteltetem Kossuth apánkat! Ne feledjék el: tiszteltetem!"

SZ. 7. A kiadásért felel az Ifjúsági Könyvkiadó igazgatója Budapest 1956
Szerkeszti: Gelléri A. Felelős szerkesztő: Rónaszegi M. Képszerkesztő: Bedő I. Műszaki vezető: Gortvai T.
50 000 példány, 1 (A/5) ív, MNOSZ 5601—54 Budapesti Szikra Nyomda. F. v.: Lengyel Lajos igazgató